

Danmarks Tekniske Universitet
Danmarks Fiskeriundersøgelser

Dato: 17. januar 2008

Ref.: HFI/KH-MSP-MV

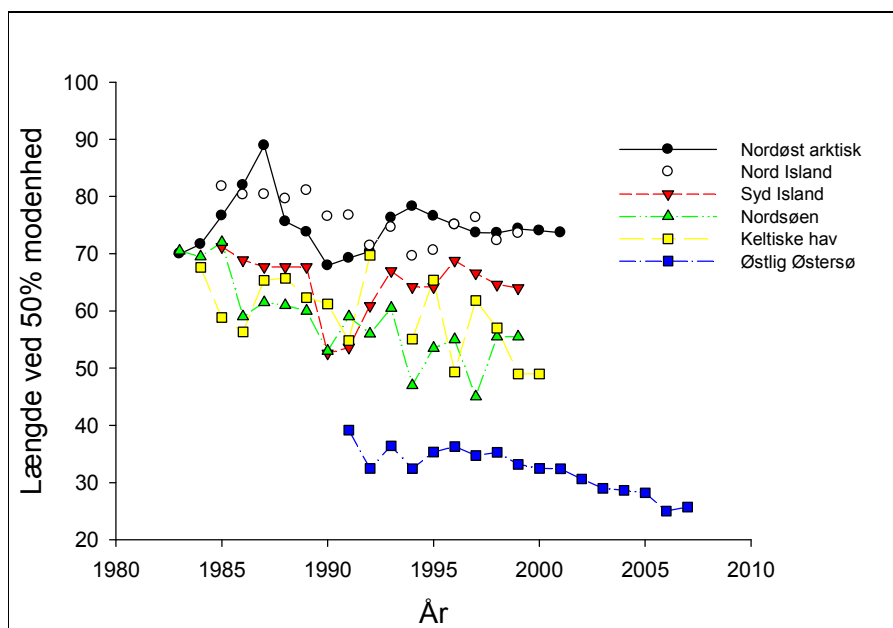
J.nr.: 2003-221-0044

NOTITS om Kønsmodning af torsk i danske farvande

Kønsmodning af torsk og dermed produktion af levedygtige æg og sædceller, og efterfølgende gydning er reguleret af både genetiske og miljørelaterede faktorer. Det er en meget energikrævende proces og kræver derfor, at et individ har opnået en vis krops-størrelse og har opbygget de nødvendige energireserver. Da den energimæssige udgift til dannelse af æg er betydelig større, er hunlige torsk i samtlige bestande ca. 5-10 cm større end hannerne ved kønsmodning. Store torsk producerer generelt flere æg og med en bedre kvalitet end små torsk.

I fiskerisammenhæng bruger man et mål for kønsmodning som hedder ”længde ved 50% modning”, d.v.s. den længde hvor 50% af fiskene er blevet kønsmodne.

Kønsmodning er variabel fra år til år, er forskellig mellem bestandene og er til dels afhængig af miljørelaterede faktorer som fødetilgængelighed og temperatur. Men tendensen over de sidste 30 år har været den samme i SAMTLIGE Nord Atlantiske bestande. Længden er faldet mellem 5 og 20 cm. (se figuren nedenunder)

Hovedårsagen til den faldende længde ved kønsmodning er sandsynligvis, at fiskeriet fokuseres på de større fisk. En torsk der gyder ved en lille kropstørrelse vil alt andet lige producere mere levedygtigt afkom frem for en torsk der bliver kønsmoden ved en større længde – den store torsk vil simpelthen ikke nå at gyde før den fanges. Det er ikke klart i hvor høj grad reduktionen i størrelse for første gydning skyldes genetiske ændringer (fremkaldt af en nedfiskning af torsk med gener for stor vækst og sen kønsmodning) eller er en tilpasning til den ændrede størrelsesfordeling af torsk i havet.

Tilstandene i de danske farvande i dag:

Bestemmelse af modenhed er tidskrævende og bliver derfor i en del bestande ikke gennemført hvert år. I nedenstående tabel er de seneste målinger opsummeret for bestandene i de danske farvande:

Bestand	Længde ved 50% modning	Bemærkninger
Nordsøen og Skagerrak	50-55 cm	Gennemsnit af begge køn, meget variabel fra år til år
Kattegat	32-36 cm	Gennemsnit af begge køn
Vestlig Østersø	36 cm	Gennemsnit af begge køn
Østlig Østersø	26 cm	Gennemsnit af begge køn Længden er faldet ca 10 cm i de sidste 10 år